

Harangozó Szilveszter vezérőrnagy referátuma a történelmi egyházakon belüli illegális bázisközösségi és egyéb mozgalmakról

1982. május 21.

– részlet –

Egyházpolitikai és állambiztonsági szempontból elsősorban a Bulányi-féle bázisközösség és a Regnum Marianum feloszlatott papi közösség tagjai által szervezett ifjúsági mozgalom érdemel kiemelt figyelmet. [...] A Bulányi-féle bázisközösségi mozgalom alapvető célja az öskeresztény katakomba-egyházhoz való visszatérés, amely a világi és az egyházi hatalomtól függetlenül – ha kell, azzal ütközve – éli belső életét. [...] A mozgalom hatása ez idő szerint 2000 főre tehető, ebből megközelítően 250 tudatosan ellenséges, aktívan fellépő személy, közülük mintegy 60 papi személy. [...]

Céljuk, módszereik, körülményeik ismerete nyomán egyértelművé vált, hogy a mozgalom ellen állami adminisztratív eszközök alkalmazásának mellőzésével, hosszú távú harcra kell berendezkedni. Olyan helyzetet kell teremteni, amelyben döntő módon mi határozzuk meg a harc helyét, formáját és módszereit. Mindezek alapján illetékes politikai és állami szervekkel egyetértésben kidolgoztuk operatív munkánk célkitűzéseit. Fő törekvésünk, hogy az ellenük folyó harc lehetőleg először az egyház progresszív erőinek aktivizálásával, másodsor az egyházi keretek között, harmadszor az egyház fegyelmét, egységét bomlasztó tevékenységük ellen bontakozzon ki.

Ennek érdekében biztosítottuk a folyamatos, mélyreható felderítést. A megszerzett adatokat, egyházbomlasztó tevékenységet bizonyító dokumentumokat figyelemfelhívó céllal tervszerűen részben állami hivatalos úton, részben operatív módon eljuttattuk a Vatikánhoz, a Piarista Generáliához, magyar egyházi vezetőkhez, a lojális egyházi erőkhöz. Ezzel sikerült a progresszív egyházi

erőket velük szembeállítani, a mozgalom egyházbomlasztó tevékenységét a harc központi kérdésévé és területévé tenni. Ezeket az adatokat felhasználtuk a bázisukon végzett operatív munkában is. [...]

Egyházi vizsgálatokra és fegyelmi intézkedésekre került sor, amit operatív kombinációkkal és akciókkal segítettünk. Az intézkedések, fellépések megosztották soraikat, viták kezdődtek a mozgalom további sorsát, tevékenységét, taktikáját illetően. Sokan elbizonytalanodtak, illetve a bázisközösség másféle formájának kialakítását latolgatják. Továbbra is feladatunknak tartjuk elérni, hogy a jelenlegi nyílt ütközés időszakában a belső konfliktusok tovább csökkenjenek egységüket, erejüket. Gondjaik, nehézségeik fokozása érdekében operatív információk felhasználásával széles körben ismertté tesszük a vezetők egyházi morált súlyosan sértő magatartásbeli hibáit és emberileg elítélendő személyiségjegyeit. [...]

A Regnum Marianum feloszlatott papi közösség a római katolikus egyházon belüli ifjúsági pasztorizációt [sic!] folytató irányzat. Alapvető célkitűzése az ifjúság világnézeti és valláserkölcsei befolyásolása, az ifjúsági vezető elit kiválasztása, képzése. Feloszlatása után is ezt a tevékenységet illegálisan, a hatalommal gyakran ütközve folytatta. Az erőgyűjtés és megújulás lehetőségeinek biztosítása érdekében tartózkodtak a nyílt politikai és egyéb törvénybe ütköző cselekményektől. [...]

Adataink alapján illetékes állami szervekkel egyeztetve úgy értékeltük, hogy a két illegációval szemben egyidőben az egyház progresszív erői hatékonyan nem képesek fellépni, ezért egymással való érdekütközésüket tűztük ki célul. Tudomást kellett venni,

hogy a legalitást vállaló regnumi vezetők tevékenységük kiszélesítéséhez nagy lehetőségekhez jutnak. Amint az várható volt, jelentős eredményeket értek el. Jelenleg mintegy 1500-2000 fő – zömmel középiskolás, főiskolás, egyetemista, fiatal értelmiségi – tartozik egyházi csoportjaikhoz. Ezekre biztosítják világnézeti és kis mértékben politikai befolyásukat. A jelenlegi helyzetben a közigazgatási és egyházkormányzati intézkedések útján kell csökkenteni a gyakori, tömegeket mozgató, demonstratív rendezvények szervezését. Egyidejűleg nekünk az illegális tevékenységet folytató regnumosokkal szemben alkalmaznunk kell a felderítő, ellenőrző tevékenységet folytatók ütköztetését. A Regnum a jelenlegi tevékenységi formájában potenciális veszélyt jelent, mivel a legális egyházi élet tevőleges résztvevőjeként továbbra is fenntartja a szándékát arra, hogy kellően megerősödve belülről gyakoroljon kényszerítő hatást az egyházi vezetésre, [a vezetők] lojalitásának csökkentésére, a fiatalok körében folytatott munkájuk szélesítésére.

A fentiekén kívül a katolikus egyházban a hierarchia irányítása alatt számtalan kisközösség működik. Ezekben a csoportokban ellenséges politikai tevékenység nem folyik, de zártságuk az ellenséges erők számára bizonyos behatolási lehetőséget tartalmaznak, ezért szükséges tevékenységük folyamatos figyelemmel kísérése. Egyébként is operatív intézkedést jórészt nem igényelnek.

Jelzet: MNL OL XIX-B-1-x-10-38-4-1982 – Eredeti, gépelt.

Forrás:

<http://www.archivnet.hu/a-kadarizmus-egyhazpolitikaja-a-partdirektivaktol-a-titkosszolgalmatol-akciokig>